

ГІГІЄНА ПРАЦІ ТА ОСОБИСТА ГІГІЄНА ПРАЦІВНИКІВ ТВАРИННИЦТВА

*Дрожчана Ольга Урешівна
Дударь Ніна Іванівна
м. Полтава*

Проблеми гігієни праці в сільському господарстві передусім стосуються основних галузей сільськогосподарського виробництва – тваринництва, птахівництва та рільництва.

Тваринництво є багатопрофільним господарством, до якого відноситься м'ясне та и молочне скотарство, свинарство, вівчарство, конярство та ін. Не дивлячись на різноманіття галузей тваринництва, умови праці в них з позицій гігієни мають багато загальних рис.

Основними професіональними ризиками тваринників є:

- повітря робочої зони, забруднене пилом, хімічними речовинами, мікроорганізмами;
- небезпека зараження працюючих зоонозами та зооантропонозами (захворюваннями, що передаються від хворих тварин);
- значне фізичне навантаження на немеханізованих фермах;
- незадовільні показники мікроклімату [1].

Джерелом забруднення повітря тваринницьких виробничих приміщень аміаком, двооксидом вуглецю, сірководнем, меркаптанами та іншими газами є органічні речовини, що руйнуються (сеча, гній, залишки кормів). Специфічний неприємний запах викликає негативні емоції, головний біль, нудоту, він легко поглинається одягом, шкірою та волоссяним покривом. При приготуванні сінного борошна на дробарках та подрібненні коренеплодів працюючі піддаються впливу рослинного пилу. Пил може містити кормові домішки: антибіотики, вітаміни, мікроелементи, продукти мікробіологічного синтезу, пух, лупу, вовну та інші компоненти, що можуть викликати різноманітні алергічні захворювання у працюючих.

На немеханізованих тваринницьких фермах дуже важкими, такими що потребують значного фізичного напруження, є виробничі операції з заготівлі, приготування, роздавання кормів, годування, напування, догляду за тваринами (чистки, миття, купання), доїння, миття молочного посуду, прибирання приміщень (видалення гною, підстилки) та ін. Тяжка ручна праця та вимушена поза (у доярок, скитників, телятниць тощо) може привести до розвитку таких професійних захворювань як тендовагініт, неврити ліктьового та серединного нервів, радикуліту попереково-крижового відділу хребця. Крім фізичної напруги, такі операції як приготування кормів, їх роздавання та інші, пов'язані з можливістю виникнення грибкових захворювань у доярок і чабанів (актиномікоз, споротрихоз).

Різні види робіт с зараженими тваринами можуть викликати у робітників ферми зоонозні інфекції (при роботі з великою рогатою худобою – бруцельоз, лептоспіроз, Ку-лихоманку, токсоплазмоз, сибірку, геморагічну лихоманку,

віспу корів).

При недодержанні правил особистої гігієни у тваринників можливі глистові інвазії: аскарідоз, трихінельоз та ін. На підприємствах птахівництва є небезпека інфікування орнітозом, туберкульозом, токсоплазмозом.

Однією з причин, що здійснює несприятливий вплив на організм працюючих, є незадовільний мікроклімат, що може бути обумовлений високими чи низькими температурами повітря, наявністю протягів у виробничих приміщеннях. У зв'язку з цим одно з перших місць в структурі захворюваності тваринників посідають простудні захворювання.

Профілактичні заходи проти збудників зоотропозних інфекцій та інвазій зводяться насамперед до якісного ветеринарного нагляду, своєчасній ветеринарно-санітарній обробці тварин, суворій ізоляції хворих, дезінфекції приміщень та гною, а також додержання обслуговуючим персоналом заходів особистої профілактики.

Для створення санітарно-гігієнічних умов і полегшення праці тваринників необхідно здійснення наступних заходів:

- механізація приготування і роздачі кормів, напування тварин, доїння корів, стрижки овець, прибирання гною та інші роботи на тваринницьких фермах;

- забезпечення ефективної роботи каналізаційної та вентиляційної систем;

- виділення приміщення для обслуговуючого персоналу тваринницької бригади, обладнання його шафами для зберігання особистого одягу та взуття, умивальником, милом, дезінфікуючими розчинами, рушником, теплою водою, укомплектованою аптечкою для надання першої долікарняної допомоги, а також забезпечення кожного працівника тваринництва спеціальним та санітарним одягом, взуттям та захисними засобами згідно діючих норм;

- забезпечення умов для прийняття душу та прання спецодягу [2].

Для збереження здоров'я та підвищення продуктивності праці тваринників велике значення має додержання правил особистої гігієни, що включає систематичну перевірку стану здоров'я працюючих (попередні та періодичні медичні огляди), гімнастичні вправи, закаливання організму, догляд за шкірою, руками, спецодягом, попередження травматизму, профілактичні заходи при обслуговуванні тварин, хворих на антропозоонози, а також при поводженні з продуктами та трупами хворих тварин.

Перелік використаної літератури:

1. Бардов В. Г.. Загальна гігієна та екологія людини [навчальний посібник] / В. Г. Бардов. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 216с.
2. Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві. Затверджено Мін. праці та соц. політики України 11.08.2000р. № 202.